

FOGLALAT: Magyarország (kinevezés, névváltoztatás, irányezik: vontatók, utcsinálás; budapesti napló: ismét új német vastag fillentések hazánkról, városi események, magyar játékszini krónika 'sa't.; az irgalmasságok Pestre szállítandók; a gazdasági egyesület kertészeti osztálya; Fejérmegye (az előfogatok ezentúl is megtartatnak, Turopolya levele pártoltatik, Torontálé az országos választásokat illető viszhangra nem talál 's a' koronaórré nézve mégis gyakorlatba vétetik, a javasolt képviselő megbukik 'sa't.) Hajdukerület (helytartótanácsi intézmény a hajdu-tisztújítás ügyében, mezei rendőrség, népnevelés, husárszabás 'sa't.); gyermek-csoda 's mérgezés Soprony megyében; Zombor város tisztújítási eredménye; hálanyilatkozat Rinya-Ujlakról 'sa't. Szervia (az új fejedelmet a szultán helybenhagyá 'sa't.) Amerika (Mexico Yukatant meghódítá 'sa't.) Spanyolország (a királyné születésnapja eseményesen mult el). Anglia (a gabonatorvény elleni izgatás megújult). Franciaország (csempvizsgálati bücsületes ítélet). Orosz- 's Lengyelország (a' czár Varsóban, a lengyel új senatus megnyitattik, 'sa't.) Külföldi elegyhir. Gabonaár. Pénzkelet. Dunavizálás. Értesítő.—

Magyarország és Erdély.

Ő cs. 's ap. kir. fősége oct. 20kai sajátkéziratanál fogva özv. Schönborn Ernesztina grnét császárné ő fels. csillagkeresztes és palotabölgyé fens. Zófia főhg-asszony főudvarmesternőjévé mélt. kegy. kinevezni.

Ő cs. 's ap. k. fős. Sziher József hit. ügyvéd 's testvére Sziher János pesti polgár és kereskedőnek vezetéknevük Szendeffy-re változtatását kegyelmes. megengedni méltóztatott.

Vontatók, utcsinálás. Sok előtt nincs tán gyűlöletes tárgy mint a vontatók; 's valóban, ha szerencsés természettel bírnék vakon rendelni alá meggyőződésemet fényes névtelenségeknek, vagy elég gyöngé volnék szellemi, közvetlen vagy közvetett anyagi haszonért érzéssel ellenkező irányt adni nézetimnek: vagy én is harsány torokkal kiáltanám „le a' vontatókkal,“ vagy mellemen kulcsolt karokra hajtott fővel bókolkék „te mondád uram“ búbajos szavaknak. De hisz nyilvánosság korát emlegetjük, a' türelem- 's vélemény-szabadságról oly hő lelkesedéssel szónoklunk: hogy lehetlen bátorságot nem vennem valódi meggyőződés- születe nézetim előterjesztésére. Itaz, alig van tárgy, mely bővebb anyagot nyújtana érzékeny beszédre, virágus szónoklatra, mint a' vontatók ügye! Képzelmünk csak: a' szegény, nyomtatás alatt nyögő adózónépet, mely sok terhelhetésnek 's csekély jognak részese, mint zaklatja a' kisbíró-basa; kifogatja szántásból lovait, elállja hordáskor utját, kiveri az ágyásból, majd tél-víz idején, sárban, hóban kergeti, hogy hitvány bérért jószágát csigázza, szerszámát rontsa, egészségét sőt gyakran életét veszélyeztetve! Szomorú kép 's még fájdalmas, ha elfogult elménk mindig tulságokon csapong 's mellözve a' hideg fontolást, nem kéri meg, mint illenek, a' tapasztalást; nem fogja fel, mint kellene, a' népeletet. Két tárgyat szükség itt fontolóra venni a) a' vontatót, mint adózó-népünk nevezetes pénzforrását; b) az utazókat, kik lehető kényelmet 's gyorsaságot igényelnek. 'S ime a' népbarát felkiált: foszszuk meg a' szegény népet egy nevezetes keresetmódtul; a' publicista pedig vontatók elleni hevében így gondolkozik: tegyük lehető legnehezebbé a' közlekedést! Megengedem, hogy a' vontatókkal töménytelen viszszaelés történik; hallottam egy érdemben öszült számvevőtül, mikép egy nevezetes m. városi tánczyigalom alkalmakor a' megyei tisztviselőknek igen szorgos és sok hivatalbeli dolguk akadt ugyanott; az is megtörtént 's meg is fog történni, hogy a' nyelváltásban elmarasztalt ügyvéd iránti szánakozásból, a' magány-ügyekben vontatózott tisztviselő csak a' domesticát terheli. Vegyük azonban a' dolgot gyakorlatilag. Nagyon természetes, hogy csak azt vetik vontatóra, kinek járó-jószágá különben is van; 's én azt hiszem, mikép, ha már csakugyan kell valamit tartanunk, azon igyekszünk, hogy abból minél többféle hasznot lássunk. Magunk eszünk, akár dolgozunk akár nem, cselédünk 's jószágunk szinte: miért ne vegyük hát hasznukat, minél gyakrabban 's többfélekép; 's ha megeskis is, hogy néha hátramaradásunk történik egy tekintetben általa, de más tekintetben nyereség is 's több izben minden hátramaradás nélkül ajánlkozik. Gyakran megtörténik ugyan, hogy az adózó mitsem kap a' vontatásért; igen de adóját rója vele 's nem egy esetet tudok, hogy a' pór kérve-kérte a' vontatásra mehetést, mert néhány székvárosi utja által 16—20 ezüst flot 's így évi adóját kereste meg; minek tisztázására—a' faluhelyen oly ritka pénz forrás miatt—tán egy darab jószágától kellett volna megválnia. Én szeretném, e' tárgyban az adózónép—föltéve, hogy izgatás által nem tántorítottat el—véleményét hallani, 's hiszem, hogy a' „vox populi“ a' tülbuzgó népbarátiával ellenkeznék. Én úgy vagyok meggyőződve, meg lehet, csalódom, de nem hiszem, hogy midőn reformot akarunk, nem elég ezt, a' gáncsolt dolog általános eltörlésére alapítani: hanem gondoskodnunk kell helyettesítéséről is, vagy módosításról; erős hitem továbbá az, hogy adózónépünk állapotja javításánál a' teendők sorában a' vontatók eltörlésztése bizony nem első helyet foglal. Ha a' vontatók megszüntetésénél egyszerűs mind arról gondoskodunk, hogy a' nép, melyet philanthropismusból sok helyen keresete egyik nevezetes ágától megfosztottunk, más kényelmesb uton, nagyobb jövedelemforráshoz jusson: ekkor dicséretes a' szent szándék, józan a' reform; de míg ezt nem tesszük vagy nem tehetjük, addig valóban nem a' népjávat de tetemes kárát munkáljuk; 's úgy tesszünk, mint a' francia dráma ellenei, kik teli torokkal kiabálják ugyan—tán egy kis önérdek miatt, mit a' roszulzótt fátyol nem képes eléggé takarni, némmel része, lehet, „némi személyesidegenkedésből a' párisiak-ellen, le a' francia dramával: azonban nem akarnak, vagy nem tudnak oly eredeti szinműről gondolkozni, mely a' pénztárra 's tanulságos mulatságra nézve a' francziával versenyezhetne. Bocsanat ezen kis kitérésért! Véleményem szerint a' vontatókat honunk különféle részein különféle szempontokból tekinthetni. Hol a' községek fekvése, p. o. kereskedő vagy nagyobb városok közelében, népelet viszonyai, kifejtett vagy virágzásbeli keresetmód az adózónépet gyakori, folytonos 's jövedelmesb pénzforrással tartja, mint az előfogatozás, hol vizen vagy szárazon könnyű a' közlekedés 's az utazás gyorsaságát nem akadályozza: igenis, ott helyén van, úgy könnyíteni a' népen, hogy e' könnyítés ne váljék terhelhetésre. Hol azonban az említett pénzkereseti módok nem léteznek 's más közlekedési eszközök is hiányzanak: már ott uraim csak ne foszszuk meg könyörület szine alatt sem adózónépünket keresetmódja egyikétől, sem az utazót azon szabadságától, hogy pénzért lehető leggyorsabban érje célját. Annnyival kevésbé,

mivel én igen természetesen megint csak azt hiszem, hogy keresetmódra nézve mindegy akár hivatalból, akár kényelemből, utazót vigyen a' vontató, csak pénz üsse érte markát. Azonban hisz legyen; törlötsenek el a' vontatók; miután azonban megyei tisztviselők számára, a' megye keblében csakugyan élni fog e' most annyira üldözésbe vett utazási módor: lássuk mint áll a' vontatónak dolga. Tisztelet, becsület, de igazság! Nem igen mélyen kell pillantani helyhatósági szerkezetünk ezer redőjü szövevényébe a' kedvetlen eredményért. Csalatkozik, ki hiszi, hogy azon kár, hátramaradás, idővesztés, mik a' vontatást leginkább teszik gyűlöletesé, az utasoktulerednének; hisz ezek célja, utjuk hova hamarabbi folytatása vagy megtétele, 's valóban nagyon kevés utastól hallhatni honunkban csak azt is, hogy nem töltött fél napot vagy néhány órát a' vontató után várásban, még kevesebbtől, hogy vontatót kellő időre kapott, 's ezer pór közül nehezen fog akadni egy, ki jó lélekkel vallja, hogy ő várt az utas után. Ellenben nem egy magistratualist volt szerencsém látni, ki reggelre parancsolt vontatójával, délután-, délutáni két órára rendelttel pedig esti 6 órakor indult 's a' fél napi állásban 's éhezésben gyengült parlagi gabancsokat két állomásig is zaklatta. Szinte hallom a' neveléses panasztételre utasítást! ugyan kinek sikerült valaha a' legutolsó becsületbeli eskütt vagy szolgabíró ellen kellő elégtételt nyerhetni; 's vajjon nem uralkodik nálunk is azon más testületek ellenében annyira gáncsolt rendszer: hogy valamelyik tag tettét roszaljuk az egész tekiütélye csonkítása nélkül, bár én az ellenkezőt hiszem, nem lehet; 's nem halna é meg elevenen, legalább néhány hónapra azon szegény pór, ki illyesmit csak akarna is! Tárgyrokonságnál fogva egy épületes adat jut eszembe az igazság-szolgáltatásra; elmondom a' nyájas olvasó becses engedelmevel. N. lakosi nem vevék föl földesuroktól bizonyos címü kárpótlás fejében a' néhány ezerből álló szép sommácskát, mit a' földesur aztán bírói kézbe tett le. Később a' felvilágosított lakosok pénzöket ohajták; meg is kapták egy részét, de tán felének a' bírói kéz helyet talált. Na hisz e' még nem nagy bün, mert a' bírónál elég biztosíték volt 's így nem vala nála veszendőben. Azonban a' község jegyzője, ki értelmes és derék férfi volt, a' község rovására magának jóakarókat szerezni, a' becsületes tanácsot rábírtja, hogy érdeműs sz. bírájoknak azon csekélység oda engedésével, ha vele meg nem bánának, kedveskedjenek. Megis történt. A' lakosok később ezt megtudván pénzökért folyamodtak; 's mi lett következtése: a' „lázdók“ „zendülök“ vasba-verten küldettek megyei tömlöczbe, sőt szerencsés volt, kit huszonötlet mindjárt haza bocsátottak. De térjünk a' vontatókra! Ha csakugyan valódi szándékunk az adózónépen segítés, segítségünk, mint mondám úgy, hogy ez által ne veszítse az el sok helyütt nem megvetendő pénzforrását, hanem könnyítsük a' szerkezeti módját 's növeljük ez által az utazás gyorsaságát is. Erre csekély nézetem szerint két mód van: 1) Határozzunk illő díjt az előfogatokért, 's ezen díjt nehéz utakban másfél annyira rugtassuk. 2) csináltassunk jó utakat, 's ezeket tartassuk jókarban. Mondám fölebb, mikép a' pór-állapot javításánál a' teendők sorában nem a' vontatók eltörlésztése van a' teendők élén; 's ha rajta már csakugyan segíteni akarunk, könnyítsük vállait oly tehertől, mivel haszon nincs párosulva, szabadítsuk fel legalább egy részben oly munkák tételétől még akkor is, ha érdekünk bár kissé ellenkezőt hozna is magával. Mert valóban furcsa 's könnyű ott nagylelkűsködni, hol csak szóval könnyítünk, tetteleg pedig rövidséget okozunk; de ott, hol egykissé az érdek bennünket is pedz, komolyabb 's nehezebb feladat engedekevénynek lenni. Könnyű annak husárszabás ellen kikelni, kinek sem marhája sem—eladó, mint annak, kia' dologhoz nem ért ugyan, de azt mégis átlátja, hogy csak nagy nyereséggel lehet ki a' szegény mézárások. Könnyűsünk hát mondom ott, hol egy kissé érdekünk tán sajogna bele. Érttem az utcsinálást. Mert kérdelem: nagyobb kár, hátramaradás, vagy teher é bármily időben—ha csak járni lehet—egy állomásig pénzért hajtani, mint lakhelyétől gyakran 10 mérföldre ingyen egy hetet oly utcsinálásban töltöni, minek ő éltében tán soha sem veszi hasznát, vagyha veszi is, fizet rajta! Vagy ha az adózó utat csinál, legyen valódi ország-ut, csináljon a' nemes is; 's mindketten ne csak akkor, midőn valamely nagy méltóság érkezése jelentetik; hanem állandóul minden község, a' határbeli utakat, személy-különbség nélkül csináltassa 's tartsa jókarban! Hisz ugyis mulni kezd az idő, melynek szelleme: hogy mindent, mindenért, mindenütt csak a' pór tegyen 's fizessen, melynek jutalma: szenvedés! Van még több, illy utcsináláshoz hasonló munka, mely valóban súlyos teher, mi, a' megyék szerkezete, szokása vagy viszszaélése szerint különböző, 's mi valóban hátráltatja 's károsítja az adózónépet; ezek*) eltörlésztését eszközöljük inkább, ha kis kényelem rovására történnek is; 's tegyük olyakat, mik által a' nép élet- 's keresetmódja könnyebbedik 's gyarapul. △

*) Illyen többek közt a' fahordás is. Ugyan, ha már a' megyének csakugyan pénzért kell fát venni: nem könnyebb lenne e' azt árcsökentés útján szereznit meg; a' hivatalosoknak pedig pénzül adni ki fületőségüket! Néhány évvel ezelőtt egy alföldi helységről hatvan szekeret parancsolt be a' sz. bíró a' 8 mérföldnyi székvárosba; hogy a' megye házához a' harmadfél mérföldre eső x**ről fát hordjanak; nemcsak kellemetlen, de ocsmány novemberi idő izetlenkedett, a' szüntelen szakadó eső agyig éró sárba vágányosította az utat.

Budapesti napló. Egy irodalmi bünére sietünk t. olvasóinkat figyelmeztetni a' roppant német földnek, mely oly szörnyű sok dudvát termett már. Egy pár nap előtt ugyanis illy című német könyv jelent meg Lipéséből közzöttünk: „Száz napi utazás az ausztriai birodalomban, jelesül Magyarországon, írta Kohl J. G. E.' munka 2 kötetben összesen 1069 lapra terjed, 's legalább is 10 ezer fonákságot foglal magában; mellyek közül elég legyen azt kiemelniünk, melly a' 231 ik lapon így hangzik: „Pesten a' megyeház termében, közgyűlésen az alispán 's parancsára a' hajduk kezelik a' rendőrséget. Az alispán e' tekintetben az, mi az elnök az angol parlamentben. A' ki illetlen kifejezéseket használ, azt rendre utasítja az alispán, azt pedig, ki a' rsndhez nem akar alkalmazkodni, pénzbeli büntetésre ítélheti, sőt szükség esetén a' teremből is kiülthet. Valamint a' magyar statusépitvény minden részeiben, ugy ezen pénzbüntetésben is különös furcsaság uralkodik, mert az, kit e' büntetésnek sújtani kellene, még megszabadulhat alóla, ha a' teremből ki bír osonni, mielőtt még egészen kimondhatná az alispán e' szót: „En téged ezen illetlenségért 25 forintra büntetlek!“ Ha azonban a' hajdu elállja útját az alispán intérsire, akkor mindenesetre fizetnie kell; ha e' fizetést mindjárt a' hely színén nem teljesítheti, ugy szállásán a' megjelenő törvényszéki küldöttnek 50 forintot köteles fizetni. A' büntetés e' neve Magyarországon „Actio“ név alatt isméretes'sa't. Ez azután a' kürtölt „német alaposság“, mellynek megasztalásával némely urak oly igen szeretik a' levegőt szeldelni! Kohl ur maga nyíltan megvallja, hogy magyarul nem tud, 's neki magyar=mojar, halljuk =hojuk! 'sa't. Ezek mind így vannak nyomtatva, és mégis a' magyar nyelvre nézve is legiszonyubb égbe kiáltó tanácsokat merészel adni! Ez azután az annyira kiemelt német szerénység! Mi szegény, 's mint művelt szomszédink mondogatni szeretik, műveletlen magyarok is birunk már néhány utazási munkát, de valamennyiben sem találhatni egyetlen oly botlást, miktől e' német munkának minden lapja hemzseg. Egyébiránt ezen badar szóhalmaznak ára 8 fr. 30 kr. pengőben. 'S mondja már most valaki, hogy a' magyar könyv drága, főleg ha tekintetbe vesszük, hogy illy tévesztett irányu művel még eddig nem is igen dicsekthetik szegény nemzeti irodalmunk! — Említve volt már lapjainkban, 's mai számunk egy cikkben körülményesen előterjesztetik, hogy a' pesti kórházak egyikében az irgalmas nőket [szürke ápaczakát] millyekkel már Szatmár bir, meghonosítani szándék; a' terv most tetté kezd érni; hprimásunk elnökle alatt ugyanis az e' végre alakult választmány gyűlést is tartott már, 's így az üdvös intézet létesülését nem sokára várhatjuk. Az erre czélzó tervet minden pesti könyvárusnál 6 pgő kron kaphatni 's a' beiöle jövendő haszon a' tervezett intézetre fog fordíthatni. — E' napokban illy tartalmu levél jutta hozzánk: „Olvastam Győrben a' Jelenkorban azt, hogy Gorove Istv. Nemzetiségét hordoztam Pesten a' kereskedőknél, 's ez kárhóztatik, — én azt felelem, hogy azt a' szerző ur nekem mint tanuló-társának engedte meg, mikor még könyve kész sem volt, 's én kaptam 18 darabot, azt Marky barátom is hordotta ki, a' Gorove ur pecsétjét nem használtam, de magamét, u. m. G. I. (Gruber István) — a' jóltevő intézetre sub anonymo is adtam már be, mert dicsekedni nem szoktam, mit jobb kezéd ad, azt a' bal ne tudja, azt tartván — és így a' 3 frint egynehány figyelmet sem érdemel — a' ki adott, elvettem — volenti non fuit injuria — erővel senkitől ki nem csikartam. Ezen jelentésem mint igaz emberbarát kérem közzé tenni, ki háladatos leszek, Pestre lemenvén. Győr, oct. 19kén 1842. Gruber István, egykori privat-tanító. E' levelet egy szürös ember hozta hozzánk, mondván, hogy a' ház előtt egy ismeretlen ur szólítá őt meg átadására. Lehet ugyan, hogy ez csak egy kis mystificatio, 's hogy a' valódi győri Gruber talán mitsem tud róla; de a' levelet mégis mindenesetre közlendőnek hittük, habár, mint erősen hisszük, gonosz mystificatio is, nyilván az iparlovagi czimborától, reménylvén, hogy ez által talán hamarabb napfényre fog az igazság jönni. Az eredeti levél e' lapok szerkesztő hivatalánál minden pillanatban megtekinthető. — Garay versei rövid idő mulva igen diszes kiadásban fognak megjelenni; az Értésítőnkben olvasható előfizetési jelentést tehát részvevő figyelmébe ajánljuk a' t. olvasó közönségnek. — E' napokban két hölgy érkezett Pestre gözősön; pogyásukat egy targonezás által Budára tolaták, mivel a' rakpiaczon nem találtak üres bérkocsit. Budán a' hidfőnél elérte őket az eső, azért tehát ládáikat egy bérkocsira rakaták, miután megalkudtak vele, hogy egy pgő forintért a' budai hidvendégfogadóba vigye őket. A' ravasz bérkocsis mosolygva kötö meg az alkut, a' kocsit rudját balra fordítá, és a' 10 lépésre fekvő vendégfogadóba hajtott. A' megcsalatott hölgyek boszankodtak ugyan, de sok gorombaság közt végre csak ugyan fizetniök kellett. Másnap azonban a' budavári hatóság a' bérkocsist megfenyítetté. — Tegnapelőtt reggel Pesten a' váci utca egyik szűcsboltjában addig alkudozott egy férfi és asszony, míg az előbbi egy drága bundával elillott. Az asszony elfogott, 's alkalmasint meg fogja majd czinkosa hollétét vallani. — Játék színi krónika: Nemzeti színpadunkon f. hó 21dikén először adaték: „Oskár“ vigjáték 3 felv.: Scribe után fordította Egressy B., az elejétől végeig élénk műigen jól mulattatá a' szép számu közönséget; 22kén „Alvajáró“ dalj. 2 felv.; Markovicsné a' ezimszerepben mint vendég; nézők kevesen, a' művésznő mint egy 40 pengő frtot kapott részire, a' pénztár pedig alig tizenketőt, 23kén „Garabonczás diák“ bohózat 3 felv., nézők nagy számmal; 24kén „Benyovszky“ színj. 5 felvonásban, Megyeri hosszas betegsége után a' kozák hetman szerepében lépett föl, 's érdemlett tapsokkal üdvözöltetett; 25kén Carl Henriette jutalmára bérszünettel „Eskü“ dalját. 4 felvon.; Carl Henriette utószor lépett föl mint vendég; nézők kevesen; a' „Garabonczás diák“ hír szerint két nappal előbb majd 60r annyit jövedelmezett a' pénztárnak, mint az Eskü daljáték; utóbbi előadatásán pedig a' ezimszerepben olly kitűnő jelességű művésznő énekle, minőnek Carl kisasszonyt a' pesti német lapok magasztalják; 26kén „Egy színész élete“ színj. 4 felv. 27én „Bak öz“ vigj. 3 felvonásban. — Jövő héfőn octob. 31kén Erkelé asszony jutalmójáékaul bérletszünettel először: „Az ördög naplója.“ Vaudeville énekekkel 3 fölvonásban. Francziából fordította Egressy Benjamin. Zenéjét a' fordítóval együtt szerette Szerdahelyi.

(Az irgalmas nők Pestre szállítandók.) Sajnosan érzette mindedig hazánk fővárosa Pest a' szenvedő emberiség javát olly hathatósan szíven hordó irgalmas nők (filles de la charité) hiányát, melly város azonkívül, hogy mintegy 70,000 embernek szolgál lakhelyül, gyűléspontja számtalan idegennek, de kivált szegényeknek, kik a' hon legtávolabb részeiből, munkahiány miatt, élelmi könnyebb 's biztosb kereset után sovárgva, hazájokbul üres kézzel ide sietnek, hol aztán őket a' nagy központosulás, de kivált a' zordon tél mostohasága, 's

az innét eredni szokott munkaszünet, bőrcsökkenés, lak- tüzifa-'s élelemh iány szánakozásig lesújtja, 's illy végső nyomor a' kórház, mint egyedüli mendeék, ajtaja felé ostorozza. Nincs ez nagyitva 's minden tudja, ki főleg télen utcáinkon vagy kórházunkban gyakrabban fordult meg. Ennek következtében e' város lelkes tanácsa és polgárai rokon egyetértéssel ö cs. kir. főhercegségéhez országunk mélyen tisztelt nádorához — kinek e' haza már olly számos közhasznu intézet létrejöttét hálás szívvvel köszöni — folyamodván, onnan velt utasításnál fogva f. 1842dik évi majus 2án megkérték országunk főmélt. hercegprimását a' z iránt: méltóztatnék a' felebaráti szeretetökrül közösen ismert irgalmas nőket betegaik ápolására minélelőbb behozni, és által szívök régi forró ohajtását teljesíteni, e' végre egy különösen e' tárgy iránt megbízandó küldöttséget kegyesen ki nevezni 's e' zsenge intézetet magas pártfogása alá venni. Engedett a' nagylelkű főpap ez igazságos kérésnek, ki ön jószive sugaltából ö felsége özvegy császár-'s királyné Karolina Augusztával eziránt már mult télen értekezett 's folyó évi május 27ről biztosítja e' város tanácsát és polgárai egyetemét e' szándékjok teljesítéséről, erre önként annál készebbnek nyilatkozván, minél meggyőződvébb ezen üdvös szerzetnek a' szenvedő emberiségre nézve általánosan méltánylott bokros érdemeiről, örömmel ragadván meg ezuttal is az alkalmat, nemcsak meggyéje, hanem szeretett hazája legvirágzóbb városa iránt lángoló szeretetének bebizonyítására. Sürgetve érzi magát e' czélra ö fölsége az özvegy császár-'s királyné Karolina Augusztá példás bőkezűsége által is, mellynél fogva egy, e' czélra legalkalmasb telek a' kórházutczában sz. Rókus-kórház átellenében hódolva tisztelt ö fölsége által megvétetett. Hogy azonban ez üdvös szándok létesítése el ne akadjon 's a' minélelőbb behozandó irgalmas nőknek alkalmas lakásáról előgondoskodás legyen, e' végre vegyes küldöttséget nevezett ki, Német György esztergom-főmegyei kanonok 's helyben szállásozó kir. táblai praelatus elnöksége alatt, mellynek tagjai ft. Feichtinger Domokos prépost, 's Pest bel-, Sámuel Alajos József külvárosi plébánosok, ez utóbbi egyszersmind a' küldöttség jegyzőjeül nevezvén ki tisztelt ö hgsége az egyházi rendből. Kegyesen oda utasítja továbbé város tanácsát: nevezzen ki kebléből is e' küldöttséghez tagokat és pénztárnokot, kit a' begyülemdő pénz kezelésére megbízni lehessen. Minélfogvást a' nemes tanács következő tagokat nevezett ki: Tölgyesy János polgármestert, Szepesy Ferencz tanácsnokot, Piskovics János Rókus-kórházi igazgatót, Staffenberger István népszószólót, Ohnhaizer Jakab, Grosz Ferencz, Pfeffer Ignác és Molnár György választott polgárokot. Az ekkép szerkesztett küldöttség első gyűlését f. évi sept. 5kén Budán a' primási lakban ö hercegségének országunk szeretve tisztelt primásának elnöksége alatt tartotta, ki azt szokott atyai kegyességgel megnyitván, a' Pestre behozandó irgalmas nőket magas pártfogása alá venni méltóztatott, mit a' küldöttség szives örömmel és hálás köszönettel fogadott. A' terv minélelőbbi sikeresítésére ezuttal több hasznos intézkedés tétetett, kivált a' már ö cs. 's kir. fölsége özvegy Karolina Augusztá által e' czélra megvett teleknek — melly a' jelen körülményekhez képest ugyan elég tágas, de ha ez intézet idővel anyaintézetül leend használandó a' végre, hogy abban a' betegápolásra, vagy más e' nők hivatása körébe tartozó czélokra alkalmas egyebdek képeztessenek, idővel hazánk más városiba átszállítandók — mikénti nagyobbításra és a' behozandó irgalmas nők ellátása 's biztosítása foglalván el a' komolyan tanácskozó küldöttség figyelmét. Nem levén még honunkban az Europa, sőt világszerte felebaráti páratlan szeretetök miatt köztetszést nyert irgalmas nőknék üdvös működése eléggé ismerve, figyelem-ébszertésül 's közelebbi ismértetésül e' tárgyról hazai, és német nyelven készitendő röpirat határozatott kiadatni. *) 's a' tisztelt közönség hirlapok útján részvételre fölszóllíttatni. E' végre aláírási iver nyomatnak, tökéletes biztosítás végett a' küldöttségi pénztárnok által látomásozandók és a' küldöttség nevezett tagjai közt kiosztandók, mellyeknek mikénti állásáról, valamint az adakozók nevééről és adományról annak idejében a' t. t. közönséget tudósítani el nem mulasztandom. Pesten, 1842dik évi october 15én. Sámuel Alajos, mint küldöttségi jegyző.

A' Hermine-kápolna létesítésére ajánlott első ígéretek.

Örömmel sietünk t. olvasóinknak azon budapesti polgár 's művész urakat bemutatni, kik a' pesti városligetben bold. Hermine főhőgné emlékeztétét megörökítendő 's nevével viselendő kápolna létesítésére f. e. febr. 20ka óta segédkezeket nyujtani 's adakozósaikkal a' szép czélhoz járulni igérkeztek. Hild József építész magára vállalá a' kápolna rajzát, költségek kivetését 's minden az építész illető intézkedést; Bechtold József egy harangöntésről; Klitsch Miklós pedig az arra szükséges fölírásról 's annak teljes elkészítéséről fog gondoskodni; Laccatari Döme egy saját kezével festendő oltárképet ajánlt; Schmidt Vilmos kifestendi a' sanctuariumot, id. Coffin Károly pedig 's Nuppuau Andor a' kápolna egyéb részeit; Seindl Ferencz az asztalos munka 's Flegel Ferencz a' belaranyozás egy részét készitendi el; Littman József az építészerek egy részét saját lovaival szállítandja az építés helyére; Neefe szépitő aesthetikai munkástábul ajánlkozik; Walthier János a' megkivántató üvege munkát állítja ki; Wahlkamb Henrik ajánlá a' rézművesmunka egy részét valamin készpénzt is; egyszersmind nyilatkozék, hogy ha az aláírási iver nem elég gyorsan gyűlőnek be, kész az építés minélelőbbi megkezdhetésére néhány ezer frtot is előlegezni. Alter József, Palády Ferencz, Rosznagel Mihály 's Winkler Vilmos asztalosmunkák egy részét állítandják ki. Hänszler Károly a' szükséges misekönyv (missale romanummal) szolgálnd. Hornung József egy harangot ajándékoz a' kápolnának; Schaudt András szinte egy 100 fontos haranggal, 's a' pesti polg. arany- 's ezüstműves ezéh pedig a' megkivántató arany-készületekkel kedveskedik; Cassano József az oltárt a' magas emlékkőnek megfelelőleg ki fogja márványozni. Eckerman Ferencz Budán a' kőfaragómunkának egy részével és Spitzer Jakab egy ezüst lámpával járul e' czélhoz. Végre több asszonyság, kiknek névjegyzékét annak idejében szinte közlendjük, köv. ajánldékokkal kedveskedik: két a' hely tekintetéhez illő oltárterítő és szintanyai oltárpárnával, egy csengettyű-szalaggal, az oltár díszítésére szükséges művirág-füzérekkel, egy koszorúval a' szentségre, valamint a' kápolnához megkivántató fehérneművel is. A' többit is, mihelyt hitelesen tudomásunkra jutandnak, örömmel közlendjük.

A' f. é. nov. 20dikán a' szegény gyermek kórház javára tartandó táncmulatságra beküldött adakozások folytatása: T. cz. Benyovszky Jerta kisassz. ezüstözött talpazatu zöldre köszörű t. üveget. Pontzen asszony ezüst thea-szürettyű. Weninger Luiza kisassz. ezüst nyelvtisztító. Weninger Ida kisassz. ezüst tüartót. Gering Leontina k. assz. arany gyűrűt. Ebeczky Matild k. assz. Budán ezüst kö-

*) Készen van e' czím alatt: „Az irgalmas nők“ 's megszerezhetni n. t. Sámuel Alajos urnál. A' szerk.

őkosarat. Simoncsics-Palaczký asszony varróvankost. Vörös-Hiemer assz. ezüst harangot ezüst talpazattal. Máhr Mária assz. ezüst kupaku és talpazatu zöldre kőszőrült üveg czukorszelenecét. (Folyt.)

A' magyar gazdasági egyesület kertészeti szakosztálya f. évi oct. 19ikén nm. Almásy Móricz ő exja elnöksége alatt ülést tartván, örömmel tapasztalá középponti kerti vállalatának folytonos gyarapodását, miután a' szakosztályi jegyző jelentéséből ismét köv. részvényaláírásokról értesült. Aláírt: A' soprony-vási-sederegyelet 1 rész. T. Kanyó Mihály óvári gazdaképző-intézeti tanár ur ivén: Zichy Henrik gr., Sötér Ferencz főjegyző, Nagy István főszolgabíró, Birkessy Károly főadószedő, Csepesányi Gábor főügyész, Feitscher Pál luesonyi tisztartó, Rikel János szolnoki tisztartó, Keesz János gaz. segéd, Libics Károly igazgató, Karner Lajos zarándfalvi tisztartó, Schuster Emanuel kasznár, Tóth J. szb., Bendik Ferencz iskolaigazg., és a' gyűjtő maga. Összesen 14. — T. ez. Muzsely Károly Eduárd műkertész ur ivén: Ertl János tb. és tanácsos, Taitl J. pécsi n. kereskedő, Weiskopf Mihály hatvani prépost, Foglár Imre es. kamr., és a' gyűjtő. Összesen 5. — T. Rottenbiller ur ivén: Prohászka Ferencz 2 részv., Molnár György, Hübel József, Jordán Henrik, ifj. Wagner Ignác, Patachich József, Hepeváry Antal, Wagner Ign., Neumayer Tódor, id. Lechner János pestvárosi tisztviselő, Neubauer János, Müller Henrik, Pfeiffer Mátyás, Perger György, Zitterbarth József, Unger Henrik, Walthier Ágoston pestvárosi polgárok, Muzsik János ügyész, Kállay András tanácsnok, és a' gyűjtő maga. Összesen 21. — T. Fejérmegye ivén: Sárközy Kázmér első alisp., Fiáth Ferencz második alisp., Nedeczky Ferencz tb., Meszlényi Lajos tb., Végh János tb., Salamon Pál szb., Szöke Sánd. t. ügyész, Mészöly József tb., id. Pázmándy Dénes tb., Dienes Gábor tb. Összesen 10. — T. Sebök József bácsmezei ügyviselő ur ivén: almási Antonovics Albert k. tan., almási Kovacsics Antal m. szb., pacséri Odry András, pacséri Szucsics István tb., Hildegh Ignác t. urad. ügyész. Összesen 5. — Soprony megye ivén: Viczay Adolf, Rohonczy Ignác. Összesen 2. — S. k. Esztergom vsa ivén: Viola Fer. esztergami tan., esztergami sz. Benedek szerzet, Nitter Fer. resk., Spanraft Lajos keresk. Összesen 4. — Szatmármegyei főlk-gazdasági egylet 1 részv. — T. Laczkovich es. k. kap. urnál: m. Stahrenberg Antal gr. es. kir. kamrás ur Irészv. — A' szakosztályi jegyzőnél: T. Rósa Lajos h. ú. I. Kégl György árendás 1. Összesen 2 rész. Előadván ezen túl mindazon hivatalos jelentést, mellyek az e' végre felszólított főlk gazd. egyesületek a' gyümölcstenyésztés előmozdítása körül szerzett érdemeikért emlékpénzekkel megtiszteltetendő hazafiak iránt érkeztek, huszonegy ajánlott közül nyolcz választatott ki, kiknek f. é. novemb. 12én a' nemz. casino terében tartandó közüléséből a' dispénzek ki fognak osztatni, hogy dícséretes és közhasznú munkásságukat tovább is folytatván, alkalmat nyújtsanak az egyesületek e' szerény kitüntetés nyilvánításá által a' munkás polgárt szívesen méltányló haza szíves elismerését kifejezni. — Bemutatott továbbá mélt. Aczél Antal főispán által beküldött n. hánsági határozatjukai híres gyümölcskert lajstroma, 's ezen érdekes küldemény szíves megköszönése mellett használat végett az illető választmánynak kiadatni rendeltetett. — Végre, miután a' már megszerzett országos kerthben ez ősszel a' falkola megalapítása elhatározott, czélszerűnek találá a' szakosztály, hogy még az ősszel aránylagos magvetés mellett vadfák kiültetése történéjk, hogy így a' vállalat élvezetéből annál rövidebb idő alatt lépni lehessen; melly czélra Frauendorfól azonnal 5000 darab körtvély, és szintannyi alma vadfa hozatni rendeltetett. — Ez alkalommal bátor vagyok a' honi gyümölcstenyésztés mind azon barátit, kik vagy Buda-Pesthez közelebb laknak; vagy a' testvér fővárossal egyenes összeköttetésben állnak, minden tisztelettel figyelmeztetni, hogy a' mennyire f. é. november 8. 9. és 10kén Pesten tartandó gyümölcskiállításban részt venni ohajtanak, e' czélra szánt gyümölcseiket legfőbb nov. 7keig alulirtohoz (akár a' nemzeti casinoba, akár szállására az egyetem téren 504. sz. alatti báró Wenkheim-házhoz) beküldeni ne terheltessenek. Pesten octob. 20. Török János egyesületi előadó, mint a' kertészeti szakosztály jegyzője.

Fejérmegyei közgyűlés. Székesfejérvár oct. 23. Évnegyedes közgyűlésünknek, melly mélyen tisztelt főispánunk ő exc. elnöklele alatt számos főrendünek jelenlétében folyó hó 17—22. tartott egész folyamán, a' hódolattal párosult alkotmányos szabadságnak, honszeretnek, nemzetiségünknek, igazságnak 's méltányosságnak magas eszméi, távol az ingerlés és személyeskedés mirigyeitől, vonultak át. Elnöki üdvözlés után Miske József b. minister ur ő excája táblabírói hitét letévén, a' tisztijelentések folytában az országos tárgyakra megbízott küldöttség munkálati kerültek szőnyegre, nevezetesen 1) az előfogatokra nézve, a' megye Rdei a' küldöttség véleményét, — a' megyei tisztviselők számára javasolt lóartáson, mint számtalan nehézséggel járón kívül — elfogadván, az előfogatokat, minthogy még mindenütt rendes posták 's fuvarosok nem léteznek, egyébiránt az adózó népet e' százados szokás által szentesített kereselmódjától megfosztani reá nézve csak káros volna, ezentul is mindaddig, míg ezek iránt az egész hazában általános egyformaság törvény által szabatik, megtartani oly formán határozta, hogy f. é. novemb. 10 napjától kezdve az ugy nevezett hetelők minden más állomáson megszűnvn, egyedül sz. kir. Sz. Fejérvár városában, mivel itt előfogatot különben nem kaphatni, innen azonban a' megyei tisztviselők számtalanszor haladék nélkül hivatalból elutazni kénytelenek, továbbra is használtassanak, ezeknek tisztí vontató díj gyanánt a' városból egy állomásra egy lóval 25, a' többi állomásra pedig 20 pengő krajczár számítottassék, és a' tisztviselők hivatal. utazások tárgyát nyugtatványaikban följegyezni tartozzanak, továbbá a' nem hivatalbeli előfogatokról a' jelenlegi postabér, — négy vontatót két postaló helyett számítva, vagy is 1 állomásra 1 fr. 48 kr. pengő fizettesék, végre a' jövő országgyűlésre küldendő követeiknek utasításul följegyezni rendelték, hogy e' tárgyra nézve az egész hazában általános egyformaságu szabályozást előleg sürgensék. Vitátás közben megemlítették, hogy az idő, út, 's teher különbözősége miatt az előfogati bér fölemelésében igazságos arányt nem találhatni — hogy az adózó nép már kiemelkedvén a' gyámság alól, őt előfogatokra kényszeríteni nem igazságos, — hogy különbözők levén a' megyék érdekei, e' tárgyban általános egyformaság nem eszközölhető — hogy az adózók kérdeztessenek meg: akarnak e' előfogatokat adni vagy sem? hogy sor szerint állíttassanak ki az előfogatok, 's nagyobb mezei munka idejekor a' díj emeltessék föl, — hogy törvény nem levén az előfogatok kiszolgáltatására, ezek csak szokás által csusztabe; — más részről felhozott: hogy ez az adózóra nézve jótékony jövedelemforrás, mellyet kész pénzért szívesen teljesít, 's mellyel adóját könnyen leróhatja — hogy szükségtelen az adózóra tolni ezen boldogítás eszméjét, mellyet ő nem ismer annak, — hogy az adózó nem tudván, mi legyen neki hasznos, róla okosabbnak kell gondoskodni, — hogy az előfogatok iránt meg kellene őt kérdezni, úgy meg kellene az iránt is: akar e' vajjon adózni? — hogy az előfogatok százados szokás által igazoltatnak, 's t. e' féle, míg végre a' többség a' fentebbi határozatban megállapodott. 2) K. M. táblabíróinak indítványát, hogy a' husárszabás szüntetessék meg 's országgyűlés által megállapítandó és a' megyei adópénz-

tárba folyandó fizetés mellett minden, ki erre a' megyétől engedelmet nyert, húst mérhessen, a' KK. a' küldöttség véleményét osztván, mint még most idelöttit 's csak a' honi népesség növekedése után létesíthetőt, az eddigi gyakorlat fentartása mellett, el nem fogadták. 3) Turopolya levelét már mult közgyűlésünkben ő felségéhez terjesztett fölírás által pártolván, 's ennek folytában a' tisztújítások alkalmakor tapasztalt kihágások ellen czélszerű törvényjavaslat kívántatván a' küldöttségtől, ennek felületes azon véleménye: hogy miután a' választási szavazatok szabad kifejlését remélhetni, az izgatás 's vélemény-hódítás sokféle nemeit pedig a' legbölcsebb intézkedés által sem gátolhatni meg, legtanácsosbnak vélné, ha törvény által képviseleti rendszer állapíttatnék meg, hosszas vitára 's általános ellenérzetek kijelentésire szolgált alkalmul. Volt, ki e' javaslatot a' nemességre nézve anomáliának mondotta, ki illy képviseleti rendszert a' nyers tömegnek kezébe adni veszélyesnek itéli, ki azt alkotványunk fogalmival megegyeztetni nem tudja, ki ezen képviseleti rendszert képtelenségnek, világi hierarchiának, 's Confucius alkotványához hasonlónak mondván, inkább a' 15 millió hazai polgárra kiterjesztetni ohajtott 's' mindenek előtt a' főispáni kijelölésbeli önkényt törvény által korlátoztatni sürgette. Mindezek ellen csak az első alispán mint a' küldöttség elnöke emelt szót a' küldöttség véleménye mellett. Az idő hanyatlása miatt e' tárgy másodnapra halasztatván, midőn az e' feletti tanácskozások keserűbb kifakadásokra térni mutatkoznak, főispán ur ő exc. szivrehatólag 's bölcs belátással előadván, hogy a' tisztválasztási szomorú eseményeknek, mellyek őbenne is keserű érzést gerjesztének, nem mindig a' főispánok, kik emberi gyarlóságából szinte hibázhatnak, hibáznak is, okozóji, de igen sokszor 's többnyire a' factiók, a' pártoskodásból erednek, mivel a' megyék coordinatioja különben is szükséges, czélszerűnek látná a' jövő országgyűlésre küldendő köve teknek előleges utasításul följegyeztetni, miszerint az eddigi országos választmányok munkáinak utmutatása szerint alkotandó törvény által valamint egy részről a' főispáni jogok épen tartása mellett az önkény korlátoztassék, ugy más részről a' pártoskodás 's kicsapongások szigorú büntetés alatt meggátoltassanak, egyszer mind a' szavazhatási időkor 's erkölcsi qualificatio állapíttassék meg. Melly előadás köz helyben hagyást 's vitalnokok iránti kívánatára a' küldöttségnek abbéli véleményét: hogy míg e' tárgy az országgyűlés 's megyék rendezése által elintéztetik, az eddigi gyakorlat akkép hagyassék meg, hogy ezen nemzeti szabadság fentartására a' fejedelmileg kijelöltek nevei felolvastassanak 's minden oly egyed, kik választási törvényes szavazattal nem bírnak, a' választó helyről eltávoztassanak, — csak ketten az okbul ellenezvön, mert az eddigi választásmód nem volt nemzeti, mivel többnyire helyettesítés jött közbe, — mert kormány levén a' kijelölési jog, ez csinálhatna csak factiót; — miután főispán ő exc. a' nádorok időnkénti különböző választásmódját alkotványunk kezdetétől fogva legujabb időkig elso rolván, figyelmezteté a' Rendeke, hogy Torontál kívánata szerint egy hatalmas dynastának, ki 52—30 vármegyében birtokos, könnyű leend me gválasztatnia, minél veszedelmesbet alkotványunkra nézve nem ismér, — a' RR. a' küldöttség véleményét elfogadták, egyszer mind P. Móricznak indítványára országos követeiknek utasításul előleg följegyeztetni határozta, hogy Fejérmegye e' részéről Ürményi Ferencz excellentiájára mint ő felsége által ideiglen kinevezett koronaörre szavazzanak. 5) Vasvármegye a' magyar nyelv 's népnövelés körüli határozatának legfelsőbb parancs által történt megsemmisítését országos sérelemnek tekinteni 's azt e' megye részéről is pártoltni kívánván, miután a' hivatalos felszólítással együtt közölt történeti előadás szavaiból az derülne ki, hogy a' kérdéses kivétel nem közmegegyezéssel, nem is minden el lenmondás nélkül, mint a' mellyeket az 1537: 31 tezik megkiván, határozatott el, a' küldöttség véleménye szerint az idézett törvény jelen esetre alkalmazhatónak 's így Vas megye kívánata teljesíthetőnek nem találattott. 6) Soprony megye legfelsőbb helyre tett feliratának azon részét, hogy századok óta az örökös tartományok 's a' két magyar hon közt fenálló vármok megszűntetvén, ő felsége birodalmának minden tartományai egymással minden akadály nélkül szabadon kereskedhessenek, — e' megye is pártolni; ellenben a' német vámszövetséghez járulást ebbeli körülmények ismeretsége nélkül el nem fogadhatónak határozta, 's ekként a' küldöttség véleményét végzésre emelte. 7) Vasvármegyeének levele folytában, miszerint Mixich testvérek világos örökösödésében az 1832: 14. t. cikket kir. parancs által megsértettek panaszolja, oda járulván a' küldöttség véleménye: hogy miután az ebbeli ítéleteknek folyamodás útján megsemmisíthetést az idézett törvény meg nem engedné, és a' meg nem elégtül félnek egyedül csak a' törvényes utat jelölne ki, ezen sérelem annak helyén e' megye követei által is pártolassék, — ezen vélemény rövid ellenzés után, mellyben a' fejedelmi legfőbb felügyelési jog's a' parancsoknak kiadhatása mint annak folyadéka említettet, elfogadtatván, az idézett törvény ugy rendeltetett módosíttatni: hogy a' törvényes utnak a' nélkül is fenmaradása mellett a' fölbbvitel csak a' t. székre 's ne tovább legyen szabad a' vesztés félnek. Szóba jött, hogy az 1840: 13. tezik a' választott bírák meg nem jelenése esetéről nem rendelkezvén, ezen hiány jövő orsz. gyűlésen pótolttatandó volna, — e' végett követi utasításul elhatározatott: hogy az osztálytételt kívánó fél, folyamodását az első alispánhoz is beadhassa, ki azt az ellenféllel közölvén, ez 15 nap alatt tartozzék két bíróval választani, 's ha a' kinevezett bírák közül valamelyik meg nem jelenhetnék a' rendelt időre, tartozzék az elnököt előleg tudósítani, 's ha elmaradásának törvényes okát adja, akkor választója, vagy ennek távollétében másik bírája választasson bíró társat; ha pedig elmaradása okát hirül adni elmulasztaná, vagy az okot a' bíróság megjelent tagjai törvénytellenek itélnék, a' meg nem jelentek helyetti választás ítélet által történéjk; továbbá az osztályos javaknak több megyébeni fekvése esetére az első alispán elnökileg küldhesse fel a' folyamodást ő felségéhez a' bíráskodó megyének kijelölése végett. (Vége köv.)

Hajdu kerületi közgyűlés. Fojó évi sept. 19. 's következő napjain folyást tartott kerületi közgyűlésünk nevezetes tárgyai valának: 1) A' n. m. k. h. tanács k. intézvénye, melly a' kerületi közelebb részletes tisztújítás tényét ezen egyes esetben azon ovással hagyja helyben, nehogy ennek nyomán, ő cs. k. felsége által fentartott ama jognak, hogy a' kerületi tisztújításokat legfensőbb tetszéséhez képest bárki által is megtartathassa, ellenére, jö-

vőre következés formáltassék. Ezen k. intézvény azon vizönt-ovással vétetett tudomásul, hogy ha és a' mennyiben netalan a' fenemlített ovás e' kerületnek a' fenforgó hason részletes tisztujtására is értetnék, e' tekintetben a' kerület, maga régi 's legfensőbb intézvények által ismegismert gyakorlatához továbbra is szorososan ragaszkodik. 2) Más k. intézvény, melyben a' kebeleztet városokbeli mezőrendőrségi felügyelésnek előbb városi tanácsnoksághoz lett kötése újabb határozat által rendes fizetéssel ellátott egyedre bizatván ez az 1840: IX. t. cikkelybe ütközönek nyilvánítottatik, 's a' minden városra kinevezendő egyedek szüksége a' felterjesztésből ki nem derülvén, az e' tárgyban határozatok felküldetni rendeltetnek: a' kívánt irományok olly világosítással rendeltettek felküldetni, hogy mivel az idézett törvénycikkely a' királyi és rendezett tanácsal bíró városokra nézve rendel, hogy a' mező-felügyelőséget a' városi kapitány gyakorolja; a' kebelbeli városoknál pedig illy hivatalok nem léteznek, azok helyett a' kerület a' törvények szelleméből indulva ki, a' mezőfelügyelésre egy tanácsnokot bizott meg; miután azonban a' kifejtett körülmények azt tanusították, hogy az illy kettős tisztet viselő tanácsnok egyiknek sem felelhet meg igazán, a' városok felszólalására tanácskivüli egyedre volt kénytelen bizni a' mező-felügyelőséget, ki is a' városi tanácsnokokéval egyenlő fizetéssel az adózók legkisebb terhelteése nélkül a' városi pénztárból láttatik el. 3) Más k. intézvény, melyben debreczeni lakos kémeri Mikó József nyugalmazott kapitány megsértetéseiránt e' kerület főkapitánya elleni panasznak, úgyszinte a' nevezett kapitány ellen hadházi lakos Váradai Bálint, helvét hitvallásu egyházi gondnok által feladott sérelem bővebb megvizsgálása tekintetéből vegyes, azaz katonai és polgári biztosság kívántatván, utasítottatik a' kerület, hogy ezen biztossághoz részéről tagokat nevezni, 's a' vizsgálat helye és idejéről a' debreczeni osztályos parancsnoksággal egyetértőleg értekezvén, a' biztossági jegyzőkönyvet annak idejében minden jelen volt tag aláírásával ellátva mutassa föl. Melly tárgyban elnök főkapitány ur azon kijelentésére, mikép törvényszerűtlen- és példanélkülinek hiszi, hogy magányos polgár, annyival inkább köz tisztviselő elleni panasz katonai biztosság befolyásával vizsgálassék meg, a' tisztelt intézvénynek személyét illető első részben tévedésnek kell lenni, minden esetre az ellen nyilvános ovást teszen 's a' vegyes bíróság olly értelemben kineveztetésének, hogy ez az ellene netalan lehető panasz nyomozásába is bocsátkozzék, ellenmond, ezeket mint törvényben gyökerezőket a' kerület nemcsak elfogadván, de magáévá tevén, részéről olly utasítással nevezett ki tagokat, hogy mennyiben netalán a' t. főkapitány ur ellen feladott panasz vizsgálása szándékoltatnék, abba teljességgel ne bocsátkozzanak. 4) Más intézvény, melyben hallerkői gróf Haller Ferencz ő excellentiájának horvát, tót, és dalmátországi bánná ő felsége koronás királyunk általi legkegyelmesebb kineveztetése iratván meg, ő cs. k. felsége érdemeket méltányló magas kegyelmének ezen újabb fényes bizonyossága hangos szívből származott, „éljen“ örömköltásokra ragadván a' RRket, ő excajának, mert személyéhez magas polgári erények jövőjét költetve hiszik, e' fényes hivatalra emeltetésén származott méltó örömeiket örvendező levélben rendelték tolmácsoltatni. 5) Veszprém megye hivatalos levelére, melly mellett Zsoldosnak a' mezei rendőrségről igen jeles és korszerű, ugyanazon megye által ajánlott munkácskáját vettük, ezen figyelmeztetésért általános köszönet szavaztatván, annak a' kebelbeli iskolák általi elfogadtatása, mellyekben még illy tartalmu munkácska nem taníttatnék, a' városi tanácsok utján eszközöltetni fog. 6) Vas megye népnövelés iránti emberileg nemesb érzelem-szülte intézkedésének bukása sajnálattal*) vétetvén, e' levél azon biztos remény mellett, hogy a' jövő országgyűlésnek ohajtva várt intézkedése a' népnövelésre is szebb jövőt derítendnek, a' követi utasítás készítésével foglalkozó küldöttséghez áttétetett. 7) A' fiumei kapitányságnak hozzánk is megérkezett levele következtében a' pest-flumei vasutvonálnak, mint hazánkra nézve a' vagyonság és kereskedés hatalmas tényezőjének, status-költségen létesítése, 's a' szükséges előmunkálatok hova-előbbi elkezdése iránt ő cs. k. felsége a' n. m. h. tanács utján általunk is megkérteni, 's e' határozatról a' tisztelt fiumei kapitányság tudósíttatni rendeltetett. — 8) A' Jászku-n-kerületnek marha-'s juhhus árát tudató levele következtében nálunk a' marhahusnak 10 a' juhhusnak 8 v. krnyi eddigi ára újra meghagyatott. — 9) A' kerületi sebész jelentvén, hogy a' most épült egyes fogházak szorult levegő miatt egészségtelenek, a' meglevőkhöz hasonló ablakoskák rendeltettek azokon általlellenben elegendő bátorságosítással vágatni. 10) Jövő közgyűlésünk ideje november 28ka, törvényeszké, pedig december 5dike. X.

Sopronyegéből Tóth Antal középpulyai pleb. ur nagy becsű közléséből e' két rendkívüli esetet kaptuk: Sopronyban egy időtlen szült flmagzat méltó figyelmet érdemel, t. i. arczának egyik fele fekete szőrös, mint a' bársony. Vigasztalhatlan anyja két okra utal, t. i. a' juliusi napfogyatkozásra, mellyet baltenyérrel elfödött arcz és szemmel nézett; és egy fekete macskára, melly a' sütésre befűtendő kemenczéből a' tüzes kanóc alól kiugrott, orvosa azzal mondatik vigasztalni őt: hogy a' foltot arczbőrrel együtt le fogja venni. — Bonyán pedig (ugyan Soprony megyében) egy rendkívüli és ovadéku köznyilvánítást méltányló szerencsétlen eset fordult elő, minap t. i. három kézműves a' szomszéd erdőben vásárolt nyírágokat vágván, azok egyikének — a' többiekől elválván — egy külsejével diszlegő bokor fogá fel figyelmét — Mandl József — így nevezték — oda közeledve egy galyacska leszevén, annak összeszont leveleit kibontá, és piros színű nagyobb alaku gyümölcsöt fejté ki belőle. Egyet megkóstolván, mint a' többiek tanusítják, vágynának ellent nem állhatva, többet is lenyelt. Azonban Weidinger István is oda érvén, társának ajánlatára hajolva, a' gyümölcsnek édes ízét érezvén, néhányat lenyelt; 's így több ágacska-t leszegdelt, részint hogy 3dik társuknak is, 's részint haza vivén gyermeke-

*) Hogy méltán sajnálkozunk a' népnövelési ügy buktán, igazolja azon fájdalommal tapasztalás, miként minden közgyűlésinkre több reudbeli vérengzés sőt gyilkosságról nyomozások és jelentések küldetnek a' városi tanácsoktól, jelesen közelebb egy a' nánási határban kin talált fej láb 's kar nélküli ösmeretlen 's meztelen csonka holttestről, ezenkivül egy történetes gyilkosságról 'sat. más kisebb véteket mellőzve, Valóban így kell kiáltanunk: maradj meg kérünk uram velünk, mert immár estevedik. A' közlö.

iknek azzal kedveskedhessenek; mellyből azonban a' megkóstolt édességet nem kedvelő, és szájból azonnal kivető Wolfgeher ott megjelenő társokat híjába kinnálván, reggelizni egy zöldfa alá heveredének. Csekély idő haladtával Weidinger társait munkára szólítván, midőn a' föld rül mozdulni nem akaró Mandl Józsefet kezénél fogva fel a' kará vonni, ez szokása ellen szapora hebegéssel őt ismételve ellöke magától, 's felosonva eltűnt a' völgyekbe. Másik ketteje utána indult de híjában keresé azt. Azonban Weidinger észbomolva hirtelenül az erdőbeni fel 's alá futásnak iramlik, míg két águ fa közé esék. Későbbben Wolfgeher is elérte a' kóstolt gyümölcs maszlagát, mert az erdőben eltévelyedve egész nap és éjjel fel-alá tévelyegvén, a' feltalált eszmélet nélkül fekvő Weidingeren nem segíthetett, harmadnapra reggel rongyosan haza érvén, egyenesen Mandl Józsefhez indult amaz őt faterhes szekérről kérdezősködve, mellyek utólján Mandl József kötözve volna: a' zavart értelmet rajta észrevették. Első kérdése Weidinger után volt, kit egy fűzeshez hasonlító szobában lenni állított. Amazoknak rokoni 's gyermekei veszélyt sejdítve fél napi kutatás után megtalálák az erdőben a' 70 éves Weidinger a' két águ fa közt. Mandl Józsefnek pedig csak ruha rongyaira akadtak; de alkonyatra már tudósítást vettek Grundbach szomszéd helységéből (alsó-Ausztria) hogy egy úszszvert félmeztelen embert találtak az uton, ki is a' vonalörök által a' kórházba, onnan pedig haza vitetett, 's ez Mandl József volt, ki más nap reggeli 5 órakor meg is halt. Weidinger pedig néhány napra megjózanodván, az egész esetet elbeszélte, és az említett erdőből hozott bogyót neki megmutatván, borzadásba esett, mellyekben megismerte veszélyök maszlagát, melly értelmesbek vizsgálata után nadragulya — belladonna — volt. Kár valóban, hogy bővebb tapasztalás végett Mandl fel nem bonczoltatott. A' szomorú eset tanulságul szolgálhat.

Hála. Rinya-Ujlak (Somogy megye). Folyó őszhő 9dikén szenteltetett föl a' r. ujlaki helvét hitvallásu gyülekezet szentegyháza. Nem céltom mondaní miként? mert viszhangja lenne ez az ezerszer énekelt illyesminek. Hanem céltom — mert ki ne említné örömmel a' jöltevőket? megemlítni azon tiszteletreméltó férfiakat, kikről 1841dik évi Jelenkor 40dik számában szótoltam. Érttem nmélt Széchenyi Laj. gr. urat e' helység kegyes földesurát 's jöltevőjét, 's urodalmi érdemteljes főigazgatóját t. Muray József urat, kinek közbenjártára ő nagyméltósága a' gyülekezet tagjainak az építésben segítő kezeket nyujtani méltóztatott. Midőn édes örömmel teszem, nem állhatom meg hogy meg ne említem Somogyvárott a' tisztelt gróf saját költségin épült 's mintegy hatvan ezer v. forintba került ékes szentegyházat; az őszkorbul történetdus 's hajdan püspöki lakhely — Kálmáncsehen — Somogy megyében néhány év előtt készült sz. egyházat; 's ugyanott téglalub rakott 's cseréppel fődött iskolát, és az iskoláéval hasonló anyagból készült lelki-pásztori diszes lakot, mint ő nagyméltósága vallásos buzgalma, közjóiránti szeretete 's jölteménye tiszteletre méltó jeleit. Így terjeszt most a' nemes érzelmű gróf vallásos buzgóságot 's növelési szent ügyet ott: honnét Somogy hajdani hatalmas hercege (Kupa) annyira erőködött a' keresztény vallás jöltevő sugárait elzárni! Ezen soraimmal ohajtanám közleni — ha nem tartanék hogy szerénységet sértek, és hosszas lesznek — a' t. főigazgató urnak — ki ez ünnepélyen nagybecsű jelenlétével nevelő örömmüket — a' r. ujlaki iskolatanítóhoz küldött levelét, mint vallásos érzelem, közjóért buzgó szív, felekezetestésen fölül emelkedett értelem 's azon fontos hivatal illő méltánylása jelét, mellynek Brougham lord olly nagy hatást tnlajdonit. A' tiszt. gróf 's főigazgató ur maradandó emléket állítottak föl maguknak a' r. ujlaki és számtalan tisztelő hívők hálás szívökben, kik buzgón esedeznek az egek urának, hogy e' nemes érzelmű jöltevőket számos évig szerencsésen éltesse!!! B. Sz. J.

Zombor sz. kir. város b. Redl Imre mk. helytartósági tan. mint kir. biztos vezérlete alatt f. oct. 17kén tartá tisztválasztását 's illető tisztikara kiegészítetését, melly alkalommal a' beltanács így alakult: főbíró lett: Konyovics Dávid; ujtanácsnokokká: Lervics Miklós, Petrovics György, Sztojacsco Lukács, Athanaczkovics Trifon, (egy úttal kapitány) 's Hanke Albert, egyszerűsmind polgármester; főügyvédé: Korics Gáspár, allá: Simics Uroz, aljegyzővé: Mihailovics Miklós; fő számvevővé: Lallosevics István; adószedő: Brivalszky György.

Szervia.

(Az új fejedelmet a' szultán megerősíti.) Az ideiglenes kormány követe Szimics Sándor, Sekib efendivel sept. 29kén érvén Konstantinápolyba, benyujtá folyamodását Rauf basa nagyvezérhez 's oct. 10kén a' diván egyhangulag elhatározá, hogy a' sz. er. b. nép kívánsága teljesíttessék, mi is azonnal a' szultán elibe terjeszteték. Oct. 16kán Ingye szerb-tatár aga azon örvendetes hirt hozá Nándorfehérvárra, hogy a' szultán Georgievics Cserni Sándort a' fejedelmi méltóságban megerősítette 's nemsokára a' megerősítő oklevelet Szimics Sándor hozandja el, mások szerint új biztos Emir efendi viendi azt Belgrádba, mihez a' fejedelmi palást (hat) is csatolva lesz. A' szerb papság már rendelkezést tön, hogy az egyházi könyörgésekbe ezental az új fejedlem neve foglalassék. Az új kormány szigora egészen megszakasztá az ausztrívali kereskedést. Hová veszi utját Mihály, ki már czimeitől is megfosztatik? Szerviában sokan ugy gondolkoznak, hogy a' zavarnak vége nem lesz, míg a' pártokra hasonlott tartományt Ausztria nem veendi atyai szárnyai alá, és valóban, ha valakinek, nekünk magyaroknak ezt ohajtaní kell, mert míg Szerviában esend nincs vagy róla az orosz kar le nem emeltek, addig hazánk határai sem biztosíttatvák. Szervia királyi czimét ősidóktól óta viselik a' magyar királyok 's e' tartomány 's több szomszédja visszaszeresztetése a' koronázási esküben is foglaltatik, 's az európai diplomatia, melly XVIII. Lajostul nem tagadá meg a' Bourbonok ősjogát, azt a' magyar királytól, az európai egyensuly fentarthatása végett, sem fogja Szerviára nézve megtagadhatni, 's valóban csodálatos, hogy ez iránt még egy megye sem irt fel, egy szónok sem emelt szót; pedig az orosz óriást látjuk ólálkodni hazánk körül. 's tapasztaljuk azt hazánk tövében megfészkelődni, hogy ismét délkeletről érjen pusztítás bennünket.

Amerika.

(Mexico Yukatant meghódítja.) Auguszt. vége felé Veracruzból 4 nagyobb 's 4 szállító hajó mintegy 2000 emberrel vitorlázott Yukatan ellen, hola a' lázadók hadereje csak mintegy 280 főnyi levén, Yukatant a' mexicóiak minden ellenállás nélkül hatalmukba ejtették 's az ellenség hajócsapatját is elfoglalták, ámbár a' meggyőzöttek még nem mondtak egészen le a' reményről, 's hiszik, hogy függetlenségüket még kivivandhatják. A' mexicói hajók többnyire angolokkal telvék, a' tiszték pedig mind angolok. — Wells József nevű angol a' mo-

xikói
nyos i
nem f
Minda
fogana
dó ar
által t
határi
kozik
már k
tetett

bocsán
ünnepe
Espan
király
mány
sajtót
vánata
sajtót
mert k
rittat
mány,
A' mi
zonna
12ik s
dekoz
nak; n
legala
rablás
rends
cisco
rikába
szó te
nepély
1840

dából
olly b
halad
ellené
foglal
De m
hivata
mény
Bellon
fogha
költér
angol
igen a
volna
golak

gemü
ban b
határ
ő ezt
kijele
tő 's i
is val
köles
hirü
kimer
nát n
reték
India
finak,
mos

Pes
Pes
Pes
Pes

köz
vét
töké

xikói kormányának 7 millió tallér kölcsönt azon föltét alatt ajánlott, hogy bizonyos időig angol pamutárakat vámmentesen vihessen Mexikóba, de az ajánlat nem fogadták el, 's a mexikói gyárosok még szigorubb védvámért esengnek. Mindazáltal az új vámjegyzék, mely a vámoikat felényire szállítja le, nov. 1-jén fogantossittatni fog. — Felső Californiában majd 20 angol mérföldig terjedő aranyérre akadtak. — Uj-york status a párviadalt újabb szigorubb törvény által tiltá meg, 's ezen törvényt azon lakosaira is kiterjeszté, kik ezen status határin kívül vlnak is. — Az éjszakamerikai sajtó folyvást eléggülten nyilatkozik a legközelebbi angol szerződés iránt 's csak a pénzviszonyokat szeretné már kiegyenlítőre látni. Az éjszaki határ fölmérésére egy biztosság rendeltetett. —

Spanyolország.

(Sajtótörvények átvizsgálása. A' nemz. jószágok eladatása sürgettetik. Köz-bocsánati rendelvény. Elegy.) Az octoberi zendület emléknapiját csak egyházilag ünneplék Madridban, 's a közönség igen megbotránykozott ez alkalommal, mert Espartero azon helyet foglalá el a templomban, mellyen eddig csak az uralkodó királyok szoktak mutatkozni. — A' kormányzó rendelete következtében választmányt ült össze, mellynek kötelessége a' főnálló 's külön időszakokból származó sajtótörvényeket megvizsgálni, 's belőlük újat alkotni, mely a' kor minden kívánatának lehetőségig megfeleljen. Hogy ez által fékezni kívánja Espartero a' sajtót, az igen természetes, 's azért az ellenzéki lapok már is zajogni kezdenek, mert kevés ország van jelenleg, melly az értelmet lealázó bilincsekbe hagyná szorítottatni. — A' nemzeti jószágok eladatását mindenkép gyorsítani törekszik a' kormány, mert czélszerű műveltetés által nem bir belőlök jövedelmet szerezni. — A' ministerségnek annyi ellensége van a' cortesben, hogy trónbeszéd nélkül is azzonnal határozottan fogják a' kormányt megtámadni. — Oct. 10-ke, a' királyné 12ik születésnapja csöndesen mult el, 's a' nagykorusági kérdést cortes elibe szándékozik Espartero juttatni. — A' rablások országsszerte folyvást napirenden vannak; mivel pedig a' tartományi lakosok többnyire egyetértenek a' rablókkal, vagy legalább eltűrik őket, tehát a' hirlapok azt ajánlják a' kormánynak, hogy minden rablásért azon községet tegye felelőssé, mellyben a' gaztett elköveteték. Illy rendszabályok már többször's több helyen kivánt eredményt szültek. — Don Francisco infans családostul Saragosában fogja tölteni a' telet. — Maroto táborfő Amerikába készül Cadizból kivándorolni, 's olly szegény állapotban van, hogy a' szó teljes értelmében szükséggel küzd. — Espartero a' királyné születésnapja ünneplésére közbocsánatot hirdete azon politikai vádlottak számára, kikre az 1840. nov. 30-ki közbocsánat nem terjedt ki.

Anglia.

(Félelmes pártalakulás Kanadában. Elegy.) London, oct. 16-kán: „Kanadából aggasztó hírek érkeztek, mellyek tanusítják, hogy a' nyugalom koránsem olly biztos ott, mikép az anyaország reménylhetni gondolá. A' franciaia vagyis haladási párt ugyanis szigoru elszigeteltségben áll a' tory vagyis angol felekezet ellenében. Ez utóbbi mindazáltal eddig minden nagyobb tekintélyű hivatalt lefoglalva tartott, 's így a' haladási párt nem igen fényes előmenetelnek örvendett. De most e' gyűlés 54 szóval 4 ellen azon fontos törvényt alkotá, hogy ezentul a' hivatalokban minden pártkülönbség nélkül mindenki részesülhet, melly kedvezmény következtében a' toryk előbb utóbb határozottan csatát fognak veszteni. — Bellona ausztriai fregátot a' portsmouthi hajógyárban tatarozzák, 's azért meg nem foghatni, honnan származhatott elsüllyedésének híre, ha csak nyereség-hajhászó költeményből nem. — Bombayi magánlevelek szerint Kandahar közelében egy angol ezredet egészen fölapítottak a' bensülöttek. Londonban mindazáltal nem igen adnak hitelt e' szomorú híreknek, melly azóta már hivatalosan is valósulhatott volna. — Khinai hivatalos hadi tudósítások folyvást nagy zajjal kürtölgetik az angolok roppant csatavesztését, kik elől egyébiránt mindenütt lövés nélkül futnak el.

Franciaország.

(Csempvizsgálati böcsületes ítélet. Elegy.) Paris, oct. 19-kén: „A' saar-gemündi törvényszék nem rég olly csempészvizsgálati ítéletet hozott, melly valóban böcsületesre válik a' franciaia műveltségnek. Egy franciaia ugyanis a' porosz határról visszatérvén, a' csempörök még testén is tilos árukat akartak kutatni; ő ezt ellenzé, 's e' miatt törvényszék elibe állítottatott, melly azonban határozottan kijelenté, hogy a' test megmotoztatásaiellen, szemérmes 's erkölcsiséget sértő 's így nem alkalmazható, habár ez által az ország jövedelmei talán csökkennek is valamicskével, mit minden nemzet örömezt fog tűrni, melly vagyonát az erkölcsiség rovására nagyobbítani nem kívánja. — Dwarkanauth Tagore, nagy-hírű és még nagyobb vagyonu indiai főúr, Londonbul Parisba érkezvén, jelenleg kimeríthetlen forrásul szolgál a' közbeszédnek, 's méltán, mert roppant vagyonát nem henyé kedvtöltésre fecserli otthon és külföldön, hanem hasznos isméréteket szerez magának, miket hazájában egymásután életbe törekszik léptetni. India [hazája] máris számos közhasznu intézet létesültét köszöni e' jeles férfinak, ki méltó hálával viseltetik azon haza iránt, mellyből kincseit meríti és számos európai művelt urnak példaul szolgálhat. — Algíri hírek szerint Abdelka-

der egy a' francziákkal szövetekezett arab törzsököt megrohanván, 150 emberfőt vitt magával, mielőtt ottlétének mégcsak híréis hallhatták volna a' francziák.“

Orosz- és Lengyelország.

(A' czár Varsóban. A' lengyel uj senatus megnyitattik.) A' czár egészségesen ért Varsóba a' fekete tenger partjairól. Kiewben a' pattantus 's gyalog katonaságot, Wossneszenskben pedig a' lovasság gyakorlatiszemléte, honnan Odessába utazott. Valótlan tehát azon hir, hogy a' czár a' kazáni tűz hallottára Kazánba sietett, mert ebből csakannyi igaz, hogy a' czár kíséretéből sok embert küldé a' szerencsétlenség helyére. Hire járt, hogy a' czár látogatásával meg akarja lepni sógorát a' porosz királyt, 's oct. 15-én egész nap várta őt a' kir. család Paretz-kastélyban, azonban hasztalan. A' czár Varsóban megbetegedett, nem nagy betegsége azonban titokban tartják, a' varsói hírek keveset szólnak róla; ha nem igen veszedelmes is, de mégis fekvő betegnek kell lennie, 's így Berlinbe sem indulhatott, mert Varsóban sehol sem mutatja magát. Újabb hírek szerint a' czár már Pétervár felé vette útját. — Az ujdun rendezett lengyel senatus oct. 3-án ünneplésen nyitattott meg a' lengyelországi minister-titoknak Turkull által. Melly alkalomkor számos elítelt lengyel megkegyelmeztetése jó benyomást tön. — A' kaukuzasi táborozásról mélyen hallgat az orosz katonaság, mi a' szerencsétlen csapást valóán gyaníttatja. Alsó Dnieper és Pruth közt hemzseg a' sok fegyveres nép, 's igen is elég arra, hogy Oroszországnak a' török perben eldöntő szava biztosítva legyen. —

Külföldi elegyhír.

Paris. Cornay tr a' galvano-plastikai modor ügyes alkalmazása által a' holttesteket részföüllettel vonja be. Igy az egész alak örökké ollyan marad, mint midőn életében volt. Ez új örökítési modor igen ajánlatos különösen olly fejdeknek nézve, kik életökben mitsem tettek, mi emlékezetüket föntarthatná. — Az utóbbi 9 hónapban 25 millióval emelkedett tavalyhoz képest a' bevétel. — A' belga király 3 hétig szándékozik Parisban mulatni kereskedési szerződés végett. —

Algír. Abdelkader csodákkal határos erőködést visz véghez, hogy ismét hatályosan léphessen föl a' francziák ellen, kik sehogyszem birják őt hatalmokban keríteni, mert alig értesülnek hollétiről, midőn ő már ismét száz mérföldnyi távolban lép föl, 's tündér mesés gyorsasággal röpi keresztül a' sivatagokat.

Amsterdam; Bellona ausztriai fregát elsüllyedése nem valósult. E' városba legalább oct. 14-keig hivatalos híre még nem érkezett e' szerencsétlenségnek, sőt kétségtelen, hogy tataroztatás alatt van az angol parton.

Roma. Sz. Pétervárból Gregorieff kapitány fontos sürgönyököt hozott, mi-ből azt következtetik, hogy a' czár békülő (?) alkudozásokba szándékozik a' sz. székkel bocsátkozni. —

Berlin. A' király oct. 15. születésnapját ünneplé 's a' moszka czárnak egészen váratlan megjelenése igen kellemesül lepte volna meg. Politikai ügyteljességgel nem lott volna kapcsolatban a' czár megjelentével. —

Bécs. Mihály szerb hg küldöttsége a' moszka követnél udvarlott, 's olly szívesen fogadtatott, hogy minden jót vél a' fejdelemre nézve reménylhetni. (?) — Sturdza, moldvai hoszpodár, hitvesével együtt Bécsbe érkezett. —

Lemberg. Ferdinand k. fhg a' moszka czártól igen szívesen fogadtatott Gallicia határszélein, hová t. i. a' czárt üdvözleni ment, itt együtt ebédelvén, a' czár Varsóba utazott.

Belgrád. Mihály hget az ideigl. kormány felszólítottá, hogy ingó javait Szervviából háromszor 23 óra alatt vitesse el, különben azok el fognak koboztatni. Mihály nem felelt 's Bécsbe szándékozik utazni. — A' volt ministerség azon váddal terheltetik, hogy a' polgárokat zendülésre iparkodott izgatni. — Simics minister sok pénzt vitt Sztambulba az akadályok elsimítására, 's így az új fejdelem minden pillanatban várhat megerősítő fermánt; Bécsben mindazáltal Mihály hget szándék a' fejdelmi széken megtartani. —

Sz. Pétervár. A' szervviai moszka consult keményen lehordatá az orosz kormány, mivel Wucsics zendületét a' többi hatalom ügyiselőivel gáncsolni merészle. Ebből világosan láthatni, hogy mit akar az éjszaki óriás! —

Gabonaár

váltó garasban, Pesten pesti, egyebütt pozs. mérőt értve.

		Tiztabúza.	Kétszeres.	Rozs.	Arpa.	Zab.	Kukoricza
Pest	octob. 28.	140-162	110-120	94-101	75-83	56-61	90-100
Komárom	„ 15.	105-112	87-95	74-80	62-70	42-48	75-76
Szeged	„ 1.	65-70	— 55	— —	37-40	35-40	— 50
Pécs	sept. 24.	100-110	84-85	72-75	— 60	— 40	— 90
Baja	oct. 8.	77-90	63-73	— 60	44-45	31-32	— 47
Mosony	sept. 22.	105-130	80-88	72-82	60-68	48-60	84-90
Miskolcz	„ 21.	78-80	60-65	— —	38-42	23-25	— —
Uj Beese	oct. 14.	75-90	60-70	— —	30-35	30-35	— 30

Pénzkelet: Bécs, oct. 26-dikán 1842. 5pctes status-kötelezvény: 108¹⁵/₁₆; 4 pcentes: 100³/₁₆; 1838-ki kölcsön: 275⁹/₁₆; éjszaki 1000 pgo frtos részvény: 728; bécsgyőri 100 frtja 84¹/₈; dunagőzhajózási 500frtos részvény: 488¹/₂; Eszterházy sorsjegy: 49³/₄.

Dunavizállás. Oct. 28-kán: 4'9" 6" a' zerus felett.

É R T E S I T Ó.

Gőzhajójárás Bécs, Pest es Orsova közt Novemberben:

Pestről Bécsbe indul regg 7 ór.) mindennap
Pestre Bécsből érkezik (este))
Pestről Zimonyba 's Orsovára indul november 4, 8, 12, 18, 22 's 26-kán.
Pestre Zimonybul 's Orsovául érkezik november 2, 6, 13, 17, 21 's 27-én.

Tisztelt Előfizetőinkhez!

Közelgetvén a' folyó évnek vége, nem mulaszthatjuk el a' magyar gazda közönséget ismételve figyelmzettetni lapjainkra, mellyek a' gyarapodó részvét és tapasztalás emlőjén lehetőleg közhasznúságra érlevé, 's minden esetre tökélyesítve, a' jövő évben is ugyanazon terjedelemben, 's az eddigi áron

(4 ft. p. p. félévre), fognak folytatattatni. — Egyedül a' Toldalékra nézve történik azon változás, hogy ezentul a' házi gazd. munkák, tábla alakban, a' különágak szerint rovatokra osztva, lesznek egész iven előladvá, ugy hogy a' kezdőnek e' rovatos iv időszerű figyelmzettetől szolgálánd a' házi és mezeli gazdaság minden ágazataiban. Az „Okszerű kalauz“ eddigi alakjában fog kedveskedéskep folytatattatni, 's a' jövő félévben az első füzet befejeztetik. —

Előttünk állván a' pesti zovemberi (Leopold) vásár, bátrak vagyunk távolabb lakó tisztelt Előfizetőinknek az ilyenkor rendszeren előforduló magánalkalmak szives használatát ajánlani.

A' magyar gyermek-világ előtt ismeretessé vált „Dalkönyvecske“

A' „Magyar Gazda“ szerkesztősége.

Lukács Páltól, második bővített kiadást érvén; zöldbortékba kötve, 24 pengő krért kapható Eggenberger és Heckenast pesti könyvtáros uraknál. 1-3

A' magyarországi első és Pesten Svoboda János által nyitott papirkárpit- és szőnyeg-raktár

a' német színház-épületben tisztelettel jelenti 's ajánlja
nagya böcsült vevőinek,
hogy a' közelgő télre szobák 's kabinetek számára nemcsak mindenféle nagyságu
összetoldozott szőnyegek,
hanem ugyanilyek árábokban is
egész szoba betakarására,
továbbá harasz-kelmék és koczkás szövetek
egészen új padló-takarók,
spanyolfalak és kályha-ernyők
a' léghuzam eltávolítására, 's az olly igen jóltevő
csúzfota és Cambridge
nagy mennyiségben kaphatók.

(2-3)

A' JELENKOR és TÁRSALKODÓ ügyében.

XII. évköve fordinak jövő év elején lapjaink. Irányunkat ez idő alatt tökéletesen megismerheté a' t. olvasó közönség, 's kedvező is méltánylá azt, mert mindeddig olly szíves részvétnek valánk szerencsések örvendhetni, hogy szükségkép csak új ösztönt kelle ez által nyernünk lapjaink lehető tökélyesítésire, mellynek megfelelni erőnk szerint mindenkor törekedtünk, valamint szellemi ugy anyagi tekintetben is koronkint javítván és csinosítván lapjaink tartalmát és külsejét, 's ebben a' haladást ezentul is kedves kötelességünknek fogjuk tartani. Alapelyünk ezentul is az eddigi marad, kitűzött célunk „Nemzeti közjóllét” 's ennek megközelítésire eszközünk a' „Józan haladás” minden körben és minden tekintetben, közlegő országgyűlési viszonyokra nézve is, valamint az oktan nyargalást, ugy a' káros fontolgatást és halálos tespedést egyaránt mellőzve. A' JELENKOR belső elrendezése annyiban fog a' jövő évtől kezdve változni, hogy értekező Irányczikkeink sűrűbben követendik egymást, mint eddig, 's országos kérdésinket, kitűzött vezérelvünk szerint, figyelemmel fogják kísérni és vitatni. A' budapesti napló, melly valamennyi magyar lap közt legelőször kezdé a' fővárosi élet mozgalmait ismertetni, 's csakhamar általános utánzásra talált, ezentul csupán kizárólag a' két szomszód város szellemi és anyagi mozgalmait fogja ismertetni, és szinte sűrűbben, többnyire minden számunkban, jelenendik meg. Megyei és városi levelezőink, kiknek számát folyvást szaporítani törekszünk, rövid és velős közlésikben hű tükrét adandják megyei 's városi életünknek. Külföldi cikkeink pedig gondos válogatással és értelmes fordításban lehető leggyorsabban közlendik a' világ minden nevezeteseb eseményit. Végre a' kedvességet nyert „Hírlap-kivonat” ezentul is mintegy öszpontosítva kisedt tükrökben hű panoramakint folyvást ismertetni fogja többi politikai lapjaink önálló vezér- 's egyéb eredeti cikkeinek tartalmát.

A' TÁRSALKODÓ mint encyclopaediai tartalmu folyóirat eddigi tudományos, statusgazdasági, művészeti 'sai. czikkein kívül ezentul gyakrabban jeles eredeti vagy kitűnő külföldi „Beszélyeket” is közlend, hogy a' mulattatást ohajtóknak is élvezetet nyujthassunk, 's csekélyebb vagyonu olvasóknak olly lapot adhassunk, melly a' család „férfi és némbertagjait” egyaránt kielégithesse, melly végre a' Társalkodó Tárczája legválogatottabb apró czikkeivel is fog ajánlkozni. ÉRTESÍTŐNK, végén a' főlapnak (melly koronkint, midőn a' közlendők sokasága szükségképen kívánja, mint eddig fél ivvel fog szaporitanni) mindennemű hirdetést „jutalmas áron” közöl, 's az idegen nyelven beküldöttek pontosan fordittatnak le, a' „esődjelentések” ezentul is mindenkor rendesen jelenendnek meg hirdetésink között. A' mi lapjaink külsejét illeti, ezentul nagyobb réttü velinre 's egészen új öntésű, könnyen olvasható bőttükkel fognak nyomtatni, hogy a' gyönyöggébb szem is megerőtetés nélkül részesülhessen az olvasás gyönyörében. Költségink e' változtatások által nagyobbulni fognak ugyan, de mi azért mégsem akarunk áremeléshez folyamodni, hanem kárpótlást t. előfizetőink szaporodtából reménylünk, 's ezentulra is meghagyjuk lapjaink előfizetési árát, „melly egy egész harmaddal csekélyebb” a' többi pesti politikai lapok díjánál, melly a' mostani pénzügyi időben, mint nem egytül hallók, az olvasó közönség nagy részét nem kis mértékben terheli. És így a' Jelenkor és Társalkodó fél évi ára postán 's Budapesten borítékosan házhoz küldve 4 for., borítéktalanul házhoz küldéssel 3 fr. 36 kr. pgő, a' Társalkodóé magáé borítékosan postán v. házhoz küldéssel 2 fr. 50 kr., borítéktalanul házhoz küldve 2 fr. 30 kr. Egész évi ára: két anyyi.

Tisztelt levelezőinknek, a' t. postatisztségeknek 's előfizetés-gyűjtőinknek szokott ajándék-példányokkal ezentul is folyvást kedveskedünk. Mind a' közelgő leopold-vásári alkalmak mind gyors- és szorgalom-kocsi utján intézhetni az előfizetést szerkesztő hivatalunkhoz (uriutca Trattner-Károlyi ház 453d. sz. alatt az első emeletbe) 's hol ezek hiányzanak, a' szomszéd postahivatal által.

A' Jelenkor és Társalkodó szerkesztősége.

ELŐFIZETÉS

GARAY JÁNOS VERSEIRE.

Díszkiadás finom velin. N. kir. 8 réten, legalább 20 ív nyomt.
3) Tíz éve körülbelül, mióta lyrai munkáim több hazai zsebkönyveink 's belletriai lapjainkban szétszórva a' t. cz. közönség kezében vannak; érdemesnek tartja-e a' magyar szép világ munkáimnak e' nemét még egyszer 's pedig lehető egészszé olvasztva is bírni: azon szíves határozatától függend, mellyel e' felszólítástomat pártolandja, vagy visszavetendi, — a' lépést, ugy hiszem, legalább megkísértenem lehetett. Tisztelettel értesitem tehát a' két haza t. cz. olvasó közönségét, hogy *a' mai naptól november végeig bezárólag* lyrai verseimre előfizetést nyitottam. A' gyűjtemény 200nál több darabot, köztük *egy ötöde egészen új* 's általában mintegy 100 szerelmi dalt 's 60 és néhány balladát 's románezot foglalván magában legalább 20 ív legnagyobb királyréthen, finom velinen a' kir. Egyetem egészen új betűivel bizonyára egyike leendő költségesebb és szebb kiadásainknak, 's ha az előfizetési gyámolítások idején beérkeznek, a' munka, *minthogy jelen pillanatban feléül több készen van, november vásárra is kiadatik.*

Az előfizetés 2 azaz két forint pengőben.
Előfizethetni Pesten alulirtnál 's Heckenast ur könyvkereskedésében; Erdélyben Méhes Sámuel urnál az Erdélyi Híradó szerkesztőjénél.
Kelt Pesten, oct. 15kén 1842.

Garay János.

(Leopold utca 189. sz. Rottenbiller-ház 2ik em.) 3)

Telek-eladás.

1) Szabad kir. Buda főváros tanácsa részéről közhírré tétetik: hegy Sashegyen (Adlerberg) fekvő 53 hold telek f. e. november 7kén a' kebelbeli telekbirói hivatalban tartandó árverés utján a' többet ígérőnek el fognak adatni. — Mire nézve a' venni kívánók ez árverés végett, a' fentebb érintett hivatalban délelőtti 9 órakor megjelenendnek; a' megkívántató feltételeket pedig idő közben a' kebelbeli városi számvevő hivatalban megtekinthetik.
Budán oct. 18kán 1842.

1) HIRDETÉVÉNY. A' nmlgu m. kir. udv. kincstár rendeletéből ezennel köz-

hírré tétetik, hogy a' diósgyőri és tokaji k. uradalmakban az idén termett dézma és majorsági borok a' legközelebb tartandó szüret alkalmával, vagy annak bevégeztével azonnal árverés utján a' legtöbbet ígérőnek el fognak adatni. — Melly nyilvános eladásról a' venni szándéklók ezennel értesittetnek. 3)

1) ÁRVERÉSI HIRDETÉS. Herczberg Henrich bieliczi nagykereskedő részére a' fmgu hétszem, tábla által is mint legfelsőbb váltótörvényesztől megítelt 50,000 p. forint 's törvényes járuléki kielégítése erejéig b. Eötvös Ignác 's hitese b. Lilien Anna ellen az ercsi uradalomban ingóságokból legközelebb

oct. 13ra kiírdetett árverés erőszakal meggáto tatván.

Miután a' pesti kir. e. b. t. váltótörv. széknek f. oct. 18roli tetszölítésára ns Fejérmegye f. e. oct. 19én szükség hatalomkarrt a' váltógyó II. rész 443 §a értelmében kirendelte.

A' fentebbi árverés folytatására f. e. oct. 31ik 's több utána követk. napjai ezennel kitűzetnek olly figyelmeztetéssel, hogy az árverés most már Karhatalommal 's mindenesetre meg fog tartatni. És pedig a' kitett somma 's járuléki erejeig tisztabuza 2075 p. mérő, árpa 5200 pozs. mérő, zab 13850 pozs. mérő, 5 mázsa esparcette mag; 5 mázsa luczerna-mag, 1250 szekérre való takarmány, széna, here, 's vetett neműek, őszi és tavaszi szalma, anya és toklyubirka 3270, kos 45 db, ökör 8 ló 4, csikók 3 és 4 évesek 6 darab, svajezi bika 4, svajezi tehén 1, két éves borju 22 db, el fognak a' többet ígérőnek készízetés mellett adatni. Az árverés kezdődik Eresiben regg. 9 órakor, mire a' venni szándékozók meghívatnak. Kelt Sz. Fejérváron oct. 20án 1842. Véghelius Sigmund t. Fejér vgye főszbirája mint kiküldött végrehajtó. 2)

2) 37663. Néhai Stanislavlevicz János állítólag Pest városi származásu, görög nem egyesült szertartásu képiró Romában az evangélikusoknak Caprino hegyen létező kórházában folyó 1842. évi január hó 24kén meghalálozott, némelly — ezen kórház rendszabályai szerint annak tulajdonába átment ruházaton, 's más kevés vagyonán kívül csak rajzolatokkal 's földképekkel telt nyalábot hagyván magán után

E' felöl rokonai olly felszólítás mellett tudósittatnak, hogy az elhunyt elta- karítására fordított 16 római tallérnyi költségeket térítsék meg, ée a' rendelkezéseik alá tartozó, 's jelenleg a' romai sz. szék melletti es. kir. követségnél létező rajzolatok 's földképek iránti nyilatkozatukat illető hatóságunknak nyujtsák be. 3)

2) Vagyonbukott kebelbeli szűjgyártó Oláh Elek esődtömegéhez tartozó a' város- ligit szelén 26.27.28.57.58. és 59dik számok alatt fekvő 12 holdnyi telkek, mellyeken két külön épület, 21 szoba, 2konyha, 2pincze, 1kocsiszin, 1 nagy marhais- talló, 1 majoros lak, és fágos padlások építvék, f. évi nov. 7kén reggeli 10 órakor a' város telekhivatalában nyilvános ár- verés utján el fognak adatni. E' birtok, kö- zel fekvése által Pestnek egyedüli víga- tomhelyéhez, és sokoldalú használhatása által mind kellemes mulatóhelynek, mind pedig használható hidegviz és savógyógyi intézetnek és majorságnak fordítható le- vén, ennek megvétele különösen ajánlha- tó. Pesten oct. 17kén 1842. Ritter Adolf köz és váltó ügyvéd mint fenvezett esőd tömegének gondnoka. 3)

Ref. A. B. C.

's elemi olvasókönyv.
2-3 Miután a' hely. v. követő ft. duna melléki egyházkerületi tanács, kézi a. b. c. 's elemi olvasókönyvet a' közhasználatra célirányosnak elismer- te, sőt minden egyháznak diésérettel ajánlta; most ismét meghövitve több e- zzer példányban kikerült a' sajtó alól 's megszereshető Pesten a' ref. paplakon t. Kontra J. segédlelk. urn. Kecskeméten a' szer. köt. 9 kötve 18v. kr. Szer. Batty K.